

Euroopan Kielet ja kulttuurit – Soveltava kurssi

Esimerkki kurssisuunnitelmasta

Ote Oulun kaupungin opetussuunnitelmasta

Kurssin tavoitteena on vahvistaa oppilaiden eurooppalaista identiteettiä ja laajentaa heidän tietämystään eri Euroopan maista, niiden kielistä ja kulttuureista. Kurssi mahdollistaa monien eri aineiden integroinnin esimerkiksi toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, maantiede, historia, taito- ja taideaineet. Tavoitteena on myös vahvistaa ja laajentaa jo olemassa olevaa kielitaitoa. Oppilaita kannustetaan kehittämään ja käyttämään kielitaitoaan heitä kiinnostavissa asiayhteyksissä.

Opetuksen tavoite	Opetuksen sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Euroopan alueellinen hahmottaminen	Euroopan merkittävimmät maantieteelliset alueet esim. valtiot, meret, joet, vuoristot jne. Oppilaiden valitsevat Euroopan maat.	L1 L2 L4 L5
Tutustutaan eurooppalaisiin kieliin ja vahvistetaan oppilaan jo osaamia kieliä.	Tutustutaan eri kieliin matkailun näkökulmasta ja hyödynnetään jo olemassa olevaa kielitaitoa. Kehitetään kielellisiä päättelytaitoja.	L1 L2 L4 L5
Tutustutaan eurooppalaisiin kulttuureihin.	Tutustutaan esimerkiksi eri Euroopan maiden historiaan, medioihin, taiteisiin ja ruokakulttuuriin.	L1 L2 L4 L5

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet

Tavoitteena on käyttää monipuolisesti eri oppimisympäristöjä ja tehdä laajuudeltaan erilaisia projektitöitä esimerkiksi video, diaesitys, kirjoitelma, draamallinen esitys tai matkaopas. Oppilaat voivat hyödyntää olemassa olevaa kielitaitoaan ja tehdä työn osin tai kokonaan vieraalla kielellä, täysin vieraiden kielten kielimaistiaisista unohtamatta. Kurssin aikana harjoitellaan tiedonhakutaitoja ja tekstin tuottamista yksin, parin kanssa ja ryhmissä. Oppilaita kannustetaan kansainväliseen yhteydenpitoon (esimerkiksi eTwinning, koulun mahdolliset kansainväliset projektit).

Tukeen ja ohjaukseen liittyvät erityispiirteet

Oppilaita rohkaistaan käyttämään toista kotimaista tai vierasta kieltä aina, kun se on mahdollista. Oulun opetussuunnitelmaa varten tehdyssä tukimateriaalissa kuvataan, millaista tukea voidaan tarjota oppilaille, joilla on oppimisvaikeuksia ja miten voidaan eriyttää muita nopeammin etenevien tai niiden oppilaiden opetusta, jotka osaavat kieliä entuudestaan.

Arviointi

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoiseksi omista taidoistaan ja kehittää niitä. Arviointi on monipuolista (oppimispäiväkirja, itsearviointi, vertaisarviointi).

Ote Talvikankaan koulun valinnaisaineoppaan kurssikuvauksesta

Eurooppa haltuun - Euroopan kielet ja kulttuurit

Kurssin tavoitteena on vahvistaa oppilaiden eurooppalaista identiteettiä ja laajentaa heidän tietämystään eri Euroopan maista, niiden kielistä ja kulttuureista. Kurssi mahdollistaa monien eri aineiden integroinnin esimerkiksi toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, maantiede, historia, taito- ja taideaineet. Tavoitteena on myös vahvistaa ja laajentaa jo olemassa olevaa kielitaitoa. Oppilaita kannustetaan kehittämään ja käyttämään kielitaitoaan heitä kiinnostavissa asiayhteyksissä.

Tavoitteet

Tutustutaan Euroopan maihin, niiden kieliin ja kulttuureihin useamman oppiaineen näkökulmasta. Lisäksi vahvistetaan oppilaan jo osaamia kieliä. Kurssilla käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä ja tehdään laajuudeltaan erilaisia projektitöitä. Kurssin aikana kannustetaan kansainväliseen yhteydenpitoon.

Sisältö

Tutustutaan eri kieliin matkailun näkökulmasta, perehdytään mm. eri maiden ruokakulttuureihin, medioihin, elämäntapoihin. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kurssin sisältöön.

Arviointi

Arviointi on luonteeltaan kannustavaa, ja se antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoiseksi omista taidoistaan ja kehittää niitä. Arviointi on monipuolista (oppimispäiväkirja, itsearviointi, vertaisarviointi) ja siinä huomioidaan kaikki kurssin tavoitealueet tasapuolisesti harrastuneisuus mukaan lukien. Numeroarviointi.

Mitä kurssilla tehdään ja miten se toteutetaan?

- Kurssin laajuus 2 vvh (noin 25* 90 min)
- Tutustutaan Eurooppaan, sen maihin, kulttuureihin, kieliin monesta eri näkökulmasta.
- Projektityöskentelyä, tiedon etsimistä, oppilasesityksiä. Työskennellään yksin, pareittain, ryhmissä. Projektitöiden esittämisen yhteydessä kannustetaan oppilaita esittämään työnsä myös muulla kuin suomen kielellä.
- Vierailuja ja vierailijoita mahdollisuuksien mukaan, esim. Oulun kansainväliset markkinat, the Irish Festival of Oulu, Lasten ja nuorten elokuvaviikko (erityisesti muut kuin englanninkieliset elokuvat), Erasmus kouluissa-ohjelman tarjoamat vierailijamahdollisuudet
- Arviointi: jatkuva arviointi – suulliset ja kirjalliset esitykset, oppimispäiväkirja, aktiivisuus. Numeroarviointi.
- Kurssin voi toteuttaa kielenopettaja, mutta mikäli mahdollista kannattaa kurssi toteuttaa kokonaisuudessaan opettajatyöparina (kaksi kielenopettajaa, kielenopettaja ja kotitalousopettaja/musiikinopettaja/kuvataideopettaja/maantiedonopettaja).

- Yhtenäiskoulussa yhteistyötä voidaan tehdä esim. viidennen luokan opettajien kanssa. Aihealueet nivoutuvat hyvin viidennen luokan ympäristöopin aihealueisiin.

Opettaja voi suunnitella ja aikatauluttaa kurssin sisällöt haluamallaan tavalla. Liian tarkkaa aikataulutusta ei kannata tehdä, koska vierailumahdollisuuksia ja vierailijoita voi ilmaantua hyvinkin yllättäen ja lyhyellä varoitusaajalla. Kannattaa tiedustella myös yhteistyömahdollisuuksia Oulun yliopiston kanssa. Myös oppilaiden omat ideat tulee huomioida. Euroopan kielten päivän (26.9.) sekä Eurooppa-päivän (9.5.) ajankohdat kannattaa huomioida mahdollisuuksien mukaan kurssin sisällöissä, mutta niiden teemoja voi käsitellä missä kohdassa kouluvuotta tahansa.

TEEMA 1 – EUROOPPA

- Mikä on Eurooppa? Missä se sijaitsee? Tutustutaan karttaan ja kartoitetaan oppilaiden kokemuksia Euroopasta. Tähän yhteyteen sopivat hyvin myös erilaiset tietovisat.
- Vierailukohde: alkusyksyn kansainväliset markkinat
 - Esim. kuvaustehtävä, mitä Euroopan maita on edustettuna, bongaa eri kielten sanoja.
 - Kuvia hyödynnetään esitelmissä; joissa jokainen esittelee esim. seitsemän Euroopan maata. Esityksessä tuodaan esille perusfaktat, mutta myös oppilasta kiinnostavia yksityiskohtia (ns. funny facts). Esityksensä pohjalta jokainen voi keksiä myös tietokilpailukysymyksiä, jotka kootaan yhdeksi isoksi tietovisaksi, esim. Kahoot. Tietovisa pidetään, kun esitykset on pidetty.
- Kootaan uutisseinä: oppilaat ovat vuorollaan (yksin tai pienryhmissä) vastuussa siitä, että yhteiselle uutisseinälle laitetaan uutisia Euroopasta joko suomeksi tai koulussa opeteltavilla kielillä. Uutisseinästä kannattaa vinkata myös muulle kouluyhteisölle, jotta sitä voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää myös muissa yhteyksissä.

TEEMA 2 - EUROOPAN KIELIMAAILMA

- Tutustutaan opettajan johdolla Euroopan kielimaailmaan: kieliperheet, sukulaisuudet, erot ja yhtäläisyydet. Havainnollistetaan videoiden ja äänitteiden avulla, mutta otetaan myös tekstiotteita kirjoitetusta kielestä. Huomioidaan siis myös erilaiset kirjoitusjärjestelmät. Materiaaleja löytyy YouTubesta, EU:n sivuilta.
- Hyvää materiaalia löytyy EU:n Euroopan kielten päivä -sivustolta, esim. Laran kielimatka, kielihaaste-tehtävä, joka löytyy myös mobiilisovelluksena. Haasteessa tehdään pieniä tehtäviä eri kielillä.
- Opettaja voi opettaa alkeita niissä Euroopan kielissä, joita hän itse kokee hallitsevansa, esim. 4–8 h/kieli. Samalla tuodaan esille erilaisia kulttuurisia piirteitä. Mikäli koulusta löytyy muiden kielten opettajia, kannattaa selvittää, onnistuisiko tuntien vaihto niin, että kyseisen kielen opettaja voisi tutustuttaa ryhmän uuden kielen alkeisiin.

TEEMA 3 – OPISKELE JONKIN EUROOPPALAISEN KIELEN ALKEITA

- Oppilas saa valita jonkin eurooppalaisen kielen, jonka alkeita hän opiskelee erilaisten verkkomateriaalien avulla. Opettaja voi halutessaan ohjata valintaa joihinkin tiettyihin kieliin. Samalla oppilas koostaa ”opetuspaketin”, jonka avulla hän opettaa kyseistä kieltä muulle ryhmälle. Oppilaita voi ohjeistaa liittämään omaan opetustuokioonsa myös jonkun muita aktivoivan tehtävän, jolloin yleisökin jaksaa kuunnella ja osallistua. Jokaisesta kielestä voidaan tehdä myös erillinen poster, joilla saadaan kielet näkyviksi myös muulle kouluyhteisölle.

TEEMA 4 – EUROOPPALAINEN RUOKAKULTTUURI

- Tutustutaan eurooppalaiseen ruokakulttuuriin joko yhdessä tai oppilasprojekteina.
- Mikäli on mahdollista valmistaa ruokaa käytännössä, voidaan valita yhdessä esim. kaksi maata, valita reseptit ja valmistaa yhdessä ateriat. Tässä on hyvä tehdä yhteistyötä kotitalousopettajan kanssa.
- Jos kurssi kokonaisuudessaan toteutetaan työparina kotitalousopettajan kanssa, nousee ruokakulttuurin osuus suuremmaksi. Tällöin käytännössä voidaan mennä vuoroviikkoperiaatteella ja silloin kotitaloustunneilla keskitytään eurooppalaiseen ruokakulttuuriin ja siihen liittyviin tapoihin ja perinteisiin.

TEEMA 5 – INTERRAIL-MATKA EUROOPASSA

- Tutustutaan Interrail-matkan reunaehtoihin ennen varsinaisen projektin alkua.
- Oppilas suunnittelee oman matkansa. Hän miettii tarkemmin matkakohteet, budjetin jne. Esityksessä hän tuo esille yksityiskohtia, mitä hän kuvitellulla matkallaan näki ja koki eli hän tuo esille koko kulttuurisen kirjon omista matkakohteistaan. Projekti voidaan tehdä esim. Power Point-esityksenä tai ThingLink-projektina. Projekti voidaan esittää koko ryhmälle tai tehdä PP-esityksestä video.

TEEMA 6 – EUROOPPA JA EU

- Oppilaiden kiinnostuksesta riippuen voidaan tutustua Euroopan Unioniin tarkemmin tai hyödyntää esimerkiksi Nuorten Akatemian sponsoroimaa Seppo-alustalla toimivaa Tunne Eurooppa-peliä soveltuvien osin.

TEHTÄVÄVINKKEJÄ

- Yhteistyössä luokanopettajien kanssa Eurooppa-aiheinen tietokilpailu tai lautapeli viidesluokkalaisille
- Musiikin listaykköset Euroopan maissa: löytyykö samankaltaisuuksia, löytyykö muita kuin englanninkielisiä lauluja
- Eurooppalaiset juhlat, esim. joulu, pääsiäinen, tietyille kielialueille tyypilliset juhlat

MATERIAALIVINKKEJÄ

- Karttapelejä <https://online.seterra.com/fi>
- Tutkimusretkellä Euroopassa-peli https://europa.eu/learning-corner/lets-explore-europe_fi
- Euroopan kielten päivä <https://edl.ecml.at/>
- Euroopan kielet https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_fi
- Erasmus kouluissa <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/erasmus-kouluissa-erasmus-schools>
- Eri kielten oppikirjat
- YleAreenan ohjelmatarjonta
- Ilmaisia ohjelmia eri kielten opiskeluun: Learn free online-hakusanalla, <https://www.openculture.com/freelanguagelessons>
- Mobiilisovelluksia: Duolingo (vaatii rekisteröitymisen), MokaMera
- Kieli ja kulttuurivideot lapsille <https://kieltenopetusoulussa.wordpress.com/karppa-ja-kurki-maailmalla/>